ЛІСОВИЙ ВІСНИК

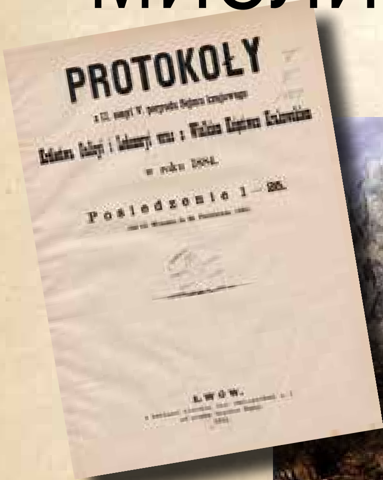
№2 (89) '19
березень-квітень
спецвипуск

www.lisvisnyk.com.ua

ЛУЦЬК ВІТАВ УЧАСНИКІВ ДРУГОГО ЕТАПУ IV З'ЇЗДУ ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ

МИСЛИВСТВО У ГАЛИЦЬКОМУ СЕЙМІ КІНЦЯ XIX — ПОЧАТКУ XX СТ.

PROTOKOŁY

Posiedzenie 1—25.

LWÓW.

Юліуш Коссак (1824-1899). Виїзд на полювання з соколами. 1868.

STENOGRAFICZNE

SPRAWOZDANIA

SEJMU KRAJOWEGO

z roku 1900/01

Posiedzenie 1—16.

(Закінчення.
Початок у попередньому номері)

На боці селян був також депутат Жардецький, який відзначав, що теперішній Мисливський закон є дуже поганим і відбивається ехом на народних вічах та зібраннях. Для захисту інтересів селян він запропонував надати можливість організовувати аукціони на право оренди полювання ґмінам, відмінити мисливські білети та спростити процедуру відшкодування збитків через запровадження ґмінних таксаторів, які на місці мали б повноваження визначати та оцінювати збитки.

На захист інтересів мисливців виступив депутат Адам Єджейович. Він звертав увагу, що у випадку ухвалення пропозицій попередніх депутатів у Галичині взагалі не буде дичини. Для підтвердження своїх аргументів він вказував, що мисливство приносить в бюджет Галичини великі доходи.

Про зловживання органів державної влади під час проведення аукціонів у селі Соснівці щодо надання права полювання виступив у Галицькому сеймі 6 лютого 1897 року депутат Гаморак. Він повідомив, що внаслідок махінацій селяни отримують малу платню. Голова Галицького сейму на засіданні від 30 січня 1897 року відзначив, що Мисливський закон треба змінювати таким чином, щоб зобов'язати орендаря полювання відшкодовувати збитки, завдані сільському господарству дичиною, і дозволити власникам земельних ділянок відстрілювати шкідливих тварин.

Цінними для дослідження політичних процесів Австро-Угорщини є не лише дебати депутатів під час ухвалення мисливського законодавства, але й зачитування звернень, у яких вони відстоювали різні інтереси тогочасного суспільства. Зокрема, на засіданні сейму від 16 січня 1886 року депутат Гнєвош розкритикував

ідею депутата Абрахамовича щодо запровадженення мисливського білета, бо реалізація цієї ідеї негативно відіб'ється на біднішій частині суспільства. Депутат Жировські у своєму виступі звернув увагу на те, що копіювання положень з інших мисливських законів країн Австро-Угорської монархії є недоцільним, оскільки в цих країнах є багато дичини, а мисливство – джерело доходу, тоді як у Галичині мисливство є лише приємним відпочинком і майже завжди супроводжується великими витратами. Як приклад він наводив деякі факти і зазначав: «…якщо б мисливство приносило доходи, то жиди взяли б у свої руки оренду мисливських угідь: у Чехії можна оподатковувати прибутки, а в Галичині – хіба що збитки». Натомість депутат Адам Єджейович вказував, що запровадження мисливських білетів буде сприяти розвитку мисливської галузі.

На засіданні Галицького сейму від 11 листопада 1904 року було зачитано звернення жителів села Підлісся Колбушівського повіту щодо збитків селянам Янові Кобі та Йозифові Майце відповідно на суму 20 та 43 крони, завданих дичиною, відшкодування яких покривджені не можуть домогтися, звернувшись до влади та орендаря полювання.

На засіданні 29 січня 1896 року виступав Францішек Крамарчук – депутат селянських ґмін з Бяльського повіту. Обстоюючи інтереси селян, він вказував, що мисливське законодавство не може обмежувати допуск до оренди права полювання лише осіб, які отримали дозвіл на зброю та мисливський білет, бо вони разом коштують 15 злотих – велика сума для незаможних верств населення. Також цього ж дня виступив депутат Теофіл Окуневський із села Яворова Косівського повіту, який різко розкритикував запропоновані зміни в частині оренди права полювання. Він запропонував надати більше повноважень громаді при організації аукціону з надання права полювання. Депутат Абрахамович вважав узагалі всі пропозиції опозиції щодо мисливського законодавства шкідливими й неприпустимими. Депутат Вуйцік відзначив, що чинний Мисливський закон є вершиною егоїзму, односторонності щодо мисливства, що лише дикі кабани завдають більше шкоди, ніж її покриває дохід усієї мисливської галузі. Мисливський закон має на меті внормувати суспільні відносини між різними соціальними верствами й піднести багатство держави та ґміни, щоб вони орендували мисливські угіддя не за 5-10, а за 50-100 злотих. Депутат Крамарчук доповідав, що в сеймі Нижньої Австрії було проведено дослідження, воно встановило, що у 1895 році відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами, становило 256 тис. злотих, а вартість оренди мисливських угідь – 250 тис. злотих. Щодо подання Жардецького про самостійне полювання у вольєрі, яке має свої особливості, то рішення про реєстрацію ухвалює державна влада. Він відзначив позитивність такого рішення, бо якщо дозволити полювання без рішення державної влади, то це мало б негативні наслідки, оскільки кожен міг би у зимовий час обгородити частину землі й утворити там вольєр, вибити дичину і вольєр перенести в іншу частину. Крім стенографічних збірок засідань Галицького сейму, вийшли друком також додатки (алегати) до них, в яких детальніше подавали економічну, соціальну, політичну інформацію про Галичину. Щодо мисливства, то у звіті про діяльність промислово-торговельних шкіл за 1908/1909 рр. повідомлялося, що за оренду права полювання за рік фільварок у Дублянах отримував 50 крон. У статті «Самостійні фонди» йшлося, що ґміна в селі Винники біля Львова отримала 909 крон, а у статті «Звіт бюджетної комісії про стан фонду графа Станіслава Скарбка від початку 1907 до половини 1909 р.» було зазначено, що оренда права полювання у лісах між містом Миколаїв та селом Дроговиж у 1911 році на рік складала 2 тис. крон. Практично аналогічна інформація містилася у звіті про закриття рахунків фундації графа Станіслава Скарбка за 1908 рік. Граф Казимир Шептицький за оренду права полювання у ревірах біля Львова сплачував 2819 крон.

Отож, у збірнику стенографічних звітів Галицького сейму публікували матеріали, в яких висвітлювали соціальні, економічні, політичні аспекти, пов'язані з веденням мисливського господарства Галичини кінця XIX – початку XX ст. Подання матеріалів у стенографічних звітах Галицького сейму дає змогу стверджувати неупередженість викладення матеріалів. Крім власне стенографічних звітів Галицького сейму, виходили алегати (Alegaty), в яких публікували детальніші, в основному економічного спрямування, описи організації ведення мисливського господарства. Питаннями організації мисливського господарства у Галичині досліджуваного періоду опікувалися депутати Галицького сейму граф Станіслав Бадені, Євген Олесницький, Йосиф Гурик, Іван Курівець, Кирило Трильовський, Францішек Крамарчук, Ян Стапінський, Шетцель, Сколишевський, Стадніцький, Жардецький, Єджейович, Гаморак. Одними з головних проблем сталого розвитку мисливського господарства Галичини були: узгодження інтересів різних соціальних верств у частині відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами сільському господарству, розмір плати за користування правом полювання, спосіб організації конкурсів на право полювання, отримання права на мисливські білети та дозволів на вогнепальну зброю.

Олег ПРОЦІВ